

LA RETÒRICA DE LA INTEL·LIGÈNCIA I DE L'HUMOR

Amb pedres a les butxaques

Maria-Josep Ragué-Arias

TÍTOL: AMB PEDRES A LES BUTXAQUES

QUALIFICACIÓ: QUATRE ESTRELLES

FITXA

AUTORA: MARIE JONES

VERSIÓ CATALANA I DIRECCIÓ: ROGER PEÑA

ESCENOGRAFIA: XAVIER ERRA, XAVIER SALÓ, MARC MARTÍ

ILLUMINACIÓ: JOAQUIM GUIRADO

INTÈRPRETS: ÀLEX CASANOVAS I FERMÍ FERNÁNDEZ

TEATRENEU, 26 DE SETEMBRE

Dos actors en escena interpreten dos extrems en el rodatge d'una pel·lícula en el comtat irlandès de Kerry. Reviuen davant nosaltres una sèrie d'anècdotes dels personatges del rodatge, i dels del poble en què es roda, canviant constantment de situació. En aparença, en l'inici de l'espectacle tenim la confusió o la monotonia que aquest plantejament pot crear. Dues hores veient com dos actors interpreten dos personatges que interpreten al seu torn nombrosos protagonistes de la història? L'espectacle no promet. I no obstant això, a poc a poc, ja des del principi, ens sentim atrapats, pendents del que ens van mostrant, succeint-se davant de nosaltres, en escenes aparentment desmanegades que, tanmateix, adquireixen cohesió ràpidament, en situacions fragmentades que la nostra imaginació completa amb facilitat.

Àlex Casanovas i Fermí Fernández són Jake i Charles, els extrems, però són també el director de la pel·lícula, la gran estrella, el seu guardaespalles, els aspirants a extrems, el veterà que ja ho va ser a *El hombre tranquilo*, de John Ford, rodada a Cork..., i un munt més d'éssers que poblen un paisatge irlandès de fam, atur i desolació. Els canvis de personatges són nets, clars, ben executats, perfilats per petits gestos que gairebé sempre s'allunyen del tòpic, que tenen credibilitat. Totes les anècdotes, totes les petites escenes són narrades amb ironia, amb sarcasme, amb humor. Tot provoca alhora el riure i la reflexió. És dramàtic el que se'ns mostra en profunditat, però la superfície, el que percebem amb immediatesa, són situacions que provoquen un riure clar, que contenen un humor intel·ligent. Són dos actors eficaços molt ben dirigits, en el marc d'un espai net que acull el suggeriment de les situacions.

Àlex Casanovas i Fermí Fernández a Amb pedres a les butxaques, de Marie Jones. Direcció: Roger Peña. Teatreneu, setembre del 2001.

El text és un brodat prodigiós d'escenes que van construint una història amb retalls, que va adquirint progressivament una extraordinària solidesa. És la vida d'una regió d'Irlanda que en sofreix l'escassetat, el confinament, la misèria de la seva gent, per a qui aconseguir o no un simple paper d'extra en una pel·lícula pot conduir-los a la felicitat o al suïcidi, a ser empassats per les aigües «amb pedres a les butxaques». El contingut és dramàtic, però la clau estètica és l'humor: És la retòrica que fa servir la metonímia i la sinècdoke, que pren l'efecte per la causa, que utilitza la part pel tot.

Amb pedres a les butxaques és un nou encert de la programació del Teatreneu, en la seva línia de jove teatre anglosaxó que ens ve mostrant obres modernes d'indubtable interès, posades en escena amb sobrietat, professionalitat i eficàcia.